

Quæritur autem primò, quid sit effectum? Respon. Effectum definitur à Keckermanno l. 1. hyst. log. c. 19. id quod à causa pendet, cui definitioni si modò explicite addatur genus, quod est principiarum, eadem nobis haud displicet. Quæritur ulterius, quotuplex sit idem? Respon. hæc de re non consentiunt philosophi. Quidam enim dicunt esse simplex, quidam verò quadruplex. Sed hi facillimo labore possunt conciliari, si modò dicamus effectum considerari dupliciter: uno modo in se, & tum esse simplex: Quia omnes causæ conspirant ad unicum effectum producendum, Aristot. 3. phys. text. 64. alio modo respectu causæ, & tum esse quadruplex, sicut est causa: Quia eadem est natura relatorum. Concludo igitur, causatum re ipsa sive realiter esse unum quid: ratione verò sive diverso respectu quadruplex. Verissimum.

DISQUISITIO XVIII.

An propter quod unumquodq. tale est, illud sit magis tale.

CAnon hic est Aristotelis, qui hunc in modum illum effert *post. c. 2. s. 14.* Αει δία δ' εχασον ευειρο μαλλον ισχυει. sed sapius fallit, quare nos eundem cum Philosophis in hunc modum restringimus & limitamus: 1. requiritur ut causa sit per se. Unde non valet: Rusticus est ebrius propter vinum. E. vinum est magis ebrium. Nam vinum per se, & quâ vinum est, non inebriat, sed quâ immodicè sumptum. 2. requiritur ut affectio, à qua talis denominatur causa & effectus, utriq; insit. Quare non valet: Hæc res est calida propter solem. E. sol est magis calidus. Quia calor rei solùm formaliter, non soli, nisi eminenter, inest, ut supra dictum. 3. Ut eadem affectio recipiat magis & minus. Non igitur valet: Filius est homo propter patrem. E. pater est magis homo. Humanitas enim magis & minus non recipit. Videatur Keckermannus *system. logic. cap. 19.*

COROL.